

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2020 r.

Poz. 619

OBWIESZCZENIE

MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 marca 2020 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 752) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 25 marca 2020 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje art. 13, art. 14, art. 18, art. 19 i art. 21 ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 752), które stanowią:

„Art. 13. 1. Właściwe organy emerytalne lub rentowe w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy przekazują Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wykaz osób pobierających w dniu ogłoszenia niniejszej ustawy świadczenia pieniężne na podstawie ustaw zmienianych w art. 4 i art. 11, zawierający informacje określone w art. 24b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, a także informacje o pobieraniu renty inwalidy wojskowego.

2. Właściwe organy emerytalne lub rentowe przekazują niezwłocznie Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku ustalenia po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prawa do świadczenia pieniężnego na podstawie ustaw zmienianych w art. 4 i art. 11.

3. Właściwe organy emerytalne lub rentowe wydają z urzędu:

- 1) decyzje o przyznaniu dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 2;
- 2) decyzje o przyznaniu dodatku kompensacyjnego oraz o ustaleniu świadczenia pieniężnego w wysokości wynikającej z niniejszej ustawy osobom pobierającym świadczenie pieniężne określone w ustawie zmienianej w art. 4;
- 3) decyzje o przyznaniu ryczałtu energetycznego osobom pobierającym świadczenie pieniężne określone w ustawie zmienianej w art. 11.

Art. 14. 1. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, na ich wniosek, zaświadczenie potwierdzające uprawnienia, o których mowa w art. 47c ust. 1 i art. 57 ust. 2 pkt 10 ustawy zmienianej w art. 10.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku o jego wydanie.”

„Art. 18. 1. Właściwe organy emerytalne i rentowe z urzędu przyznają i wypłacają świadczenia, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 2, art. 4 i art. 11 od dnia 1 października 2019 r., z wyrównaniem od pierwszego dnia miesiąca, w którym niniejsza ustawa wchodzi w życie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 4.

Art. 19. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy tej ustawy w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem przepisów zmienianych w art. 1 pkt 3 i 7, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

„Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 10 i art. 6, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 26 marca 2020 r. (poz. 619)

USTAWA

z dnia 2 września 1994 r.

o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych

Uznając, że przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych stanowiło szczególnie rodzaj represji z przyczyn politycznych, uchwała się, co następuje:

Art. 1. 1. Żołnierzom:

- 1) zastępczej służby wojskowej, którzy w latach 1949–1959 byli przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych,
- 2) z poboru w 1949 r., którzy byli wcieleni do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla i kamieniołomach,
- 3) przymusowo zatrudnianym w batalionach budowlanych w latach 1949–1959

– przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, świadczenie pieniężne.

2. Świadczenie pieniężne i uprawnienia przewidziane ustawą nie przysługują żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.

3. (uchylony)

4. Osobie uprawnionej jednocześnie do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, do dodatku kombatanckiego lub świadczenia przysługującego w wysokości tego dodatku określonych w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, do dodatku określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, a także do dodatku za tajne nauczanie przysługującego na podstawie odrębnych przepisów bądź do świadczenia pieniężnego określonego w przepisach o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR przysługuje tylko jedno z tych świadczeń lub jeden z tych dodatków – wyższy lub wybrany przez zainteresowanego.

Art. 2. 1.¹⁾ Świadczenie pieniężne wynosi 222,01 zł.

2. Kwota świadczenia pieniężnego ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent od miesiąca, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, z uwzględnieniem ust. 4.

3. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 12 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1.

4. W 2002 r. świadczenie pieniężne nie podlega waloryzacji.

Art. 2a. 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, przysługuje ryczałt energetyczny określony w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

2. Ryczałt energetyczny przysługuje również wdowom po żołnierzach, o których mowa w art. 1 ust. 1, pobierającym emeryturę lub rentę.

3. W razie zbiegu prawa do ryczałtu energetycznego, o którym mowa w ust. 1 lub 2, z innych tytułów przysługuje jeden ryczałt energetyczny.

4. W 2002 r. ryczałt energetyczny za korzystanie z energii elektrycznej, gazowej i ciepłej na cele domowe wynosi 88,23 zł.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 752), która weszła w życie z dniem 10 maja 2019 r.

Art. 2b.²⁾ 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, przysługuje dodatek kompensacyjny określony w przepisach o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

2. W razie zbiegu prawa do dodatku kompensacyjnego, o którym mowa w ust. 1, z prawem do dodatku kompensacyjnego przysługującego z innych tytułów przysługuje jeden dodatek kompensacyjny.

Art. 3.³⁾ 1. Świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny przyznaje i wypłaca właściwy organ emerytalno-rentowy na wniosek osoby uprawnionej złożony w tym organie wraz z zaświadczeniem, o którym mowa w art. 5 ust. 1:

- 1) osobie pobierającej emeryturę lub rentę – wraz z tą emeryturą lub rentą;
- 2) osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty, której wypłata została zawieszona – kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

2. Na wniosek osoby, o której mowa w art. 1 ust. 1, zamieszkałej za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny wypłaca się z emeryturą, uposażeniem w stanie spoczynku lub innymi świadczeniami, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata jest dokonywana w walucie wymiennej.

3. Przepis ust. 1 stosuje się również do osób, o których mowa w art. 1 ust. 1, zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, organy emerytalno-rentowe właściwe do przyznawania i wypłacania świadczenia pieniężnego, dodatku kompensacyjnego oraz ryczałtu energetycznego, a także tryb przyznawania i wypłacania tych świadczeń osobom:

- 1) niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty,
 - 2) pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych
- mając na względzie sprawną wypłatę świadczeń.

Art. 4.³⁾ Świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny, ryczałt energetyczny i jednorazowe odszkodowanie oraz koszty ich obsługi finansowane są ze środków budżetu państwa.

Art. 5. 1.⁴⁾ Świadczenie pieniężne, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny są przyznawane na podstawie zaświadczenia organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, o której mowa w art. 1 ust. 1.

1a. Wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, powinno być poprzedzone zasięgnięciem przez organ wojskowy opinii właściwego stowarzyszenia zrzeszającego byłych żołnierzy górników bądź stowarzyszenia zrzeszającego byłych żołnierzy batalionów budowlanych. Opinia sporządzana jest nieodpłatnie.

2. Minister Obrony Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, organy wojskowe właściwe do wydawania zaświadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz tryb postępowania przed tymi organami.

Art. 5a. 1. Żołnierzom, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1, przymusowo zatrudnianym w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych jednorazowo przysługuje odszkodowanie w wysokości:

- 1) 22 200 zł – jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo I grupy lub całkowitą niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji;
- 2) 15 850 zł – jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo II grupy lub całkowitą niezdolność do pracy;
- 3) 9510 zł – dla pozostałych poszkodowanych.

2. Podstawę do wypłaty odszkodowania stanowi zaświadczenie organu wojskowego, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

3. Przyznanie i jednorazową wypłatę odszkodowania realizuje na wniosek poszkodowanego Biuro Roszczeń Byłych Pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu Państwowej Agencji Atomistyki w Kowarach.

²⁾ Dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 6. Wiek emerytalny osób wymienionych w art. 1 ust. 1, przysługujący im na podstawie odrębnych przepisów, ulega skróceniu o okres przymusowego zatrudnienia w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych i batalionach budowlanych.

Art. 7. 1. Osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

2. Za inwalidztwo pozostające w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym zatrudnieniem.

3. Związek zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób z zatrudnieniem w miejscach, o których mowa w art. 1 ust. 1, ustala wojskowa komisja lekarska.

4. Grupę inwalidztwa, datę jego powstania oraz związek inwalidztwa z zatrudnieniem w miejscach, o których mowa w art. 1 ust. 1, ustala lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub komisja lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej.

Art. 7a.⁵⁾ 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna – jednorazowa lub okresowa.

2. Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana w szczególności na:

- 1) częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego lub wyrobów medycznych;
- 2) dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności.

3. Pomoc pieniężna okresowa może być przyznana w szczególności na:

- 1) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne;
- 2) opłacenie pomocy pielęgnacyjnej niezbędnej z uwagi na wiek oraz stan zdrowia.

4. Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 i 252), zwanej dalej „najniższą emeryturą”;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;
- 3) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury, w przypadku gdy wnioskodawca:
 - a) pobiera rentę inwalidy wojennego lub wojskowego,
 - b) jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i do samodzielnej egzystencji.

5. Pomoc pieniężna okresowa może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 100% najniższej emerytury.

6. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana do wysokości 150% najniższej emerytury, przy czym pomoc przeznaczona na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych lub dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności jest przyznawana do wysokości 300% najniższej emerytury.

7. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie.

8. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana na okres do 6 miesięcy i nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

9. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

10. Pomoc pieniężna jest przyznawana na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

⁵⁾ Dodany przez art. 4 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

11. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej zawiera imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego lub nazwę spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej i numer rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który ma zostać wypłacona pomoc pieniężna, dochód netto wnioskodawcy, a także imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe.

12. Do wniosku o przyznanie pomocy pieniężnej należy dołączyć odpowiednio kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej wnioskodawcy lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z wnioskodawcą:

- 1) orzeczenia o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
- 2) dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu netto, w szczególności aktualnej decyzji o waloryzacji renty lub emerytury lub zaświadczenia pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;
- 3) nakazu płatniczego podatku rolnego oraz zaświadczenia z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 4) zaświadczenia o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 5) decyzji o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.

13. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 4–7 i ust. 9.

Art. 7b.⁵⁾ 1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690, 1818 i 2473) stosuje się odpowiednio.

2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.

3. Do dochodu nie wlicza się pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oraz pomocy pieniężnej.

Art. 7c.⁵⁾ Pomoc pieniężna jest finansowana ze środków budżetu państwa.

Art. 7d.⁵⁾ Osoby, o których mowa w art. 1 ust. 1, korzystają z pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania, w uzyskaniu miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatantów.

Art. 8.⁶⁾ W sprawach niuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia⁷⁾.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 20 października 1994 r.